

Valmius- ja turvallisuuslautakunta 21.5.2026 § 11

§ 11

Vuosittaisen raportoinnin antaminen aluehallitukselle turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Putkonen Jyrki

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Ihamäki Veli-Pekka

Valmius- ja turvallisuuslautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisen seuranta-aineiston vuodelta 2025 sekä suunnitelmat vuodelle 2026;

2. arvioida turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamista kokouksessa annetun selvityksen perusteella hallintosäännön 63 §:n kohdan 3 mukaisesti seuraavasti:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on tehty 2.5.2025–8.5.2026 välisenä aikana merkittäviä valmiutta ja varautumista vahvistavia kehittämistoimia, jotka liittyvät hyvinvointialueen strategian "Kriittiset palvelut toimiviksi kaikissa olosuhteissa" -muutoslupauksen toteuttamiseen.

Kuluneen vuoden aikana hyvinvointialueella on vahvistettu valmiutta kehittämällä valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmia yhteistyössä palvelutuotannon yksiköiden sekä konsernipalveluiden kanssa. Samalla on panostettu valmiusharjoitteluun. Hyvinvointialueen johtamisvalmiuksia on parannettu kehittämällä häiriönhallinnan järjestelmää ja käynnistämällä 24/7 toimiva yhteinen tilannekeskus. Hyvinvointialueen materiaalsen varautumisen, sopimuskumppanien sekä ulkoistetun palvelutuotannon jatkuvuuden varmistamisen kehittäminen on myös käynnistetty. Hyvinvointialue käynnisti joulukuussa 2025 valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmän yhdessä alueen kuntien, viranomaisten ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa. Tämä ryhmä vahvistaa alueen toimijoiden keskinäistä yhteistyötä valmiuteen ja varautumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Valmiuden ja varautumisen kehittäminen on kuluneen vuoden aikana edistynyt huomattavasti ja tehdyt panostukset tulevat

kehittämään merkittävästi koko hyvinvointialueen kykyä vastata tulevaisuudessa erilaisiin häiriöihin tai poikkeusoloihin.

ja

3. esittää aluehallitukselle, että aluehallitus päättää merkitä tiedoksi valmius- ja turvallisuuslautakunnan tekemän arvioinnin turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta.

Käsittely

Nuorisovaltuuston edustaja Tiihonen oli poissa tämän asian käsittelyn aikana klo 19.20–19.24.

Käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Päätösehdotuksen kohdan 2 toisen kappaleen lause "Hyvinvointialueen johtamisvalmiuksia on parannettu kehittämällä häiriönhallinnan järjestelmää ja käynnistämällä 24/7 toimiva yhteinen tilannekeskus" muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Hyvinvointialueen johtamisvalmiuksia on parannettu kehittämällä häiriönhallinnan järjestelmää ja käynnistämällä pelastuslaitoksen tilannekeskuksessa 24/7 toimiva yhteinen häiriötilanteen tilannekeskustoiminto."

Päätös

Valmius- ja turvallisuuslautakunta päätti yksimielisesti

1. merkitä tiedoksi turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisen seuranta-aineiston vuodelta 2025 sekä suunnitelmat vuodelle 2026;

2. arvioida turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamista kokouksessa annetun selvityksen perusteella hallintosäännön 63 §:n kohdan 3 mukaisesti seuraavasti:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on tehty 2.5.2025–8.5.2026 välisenä aikana merkittäviä valmiutta ja varautumista vahvistavia kehittämistoimia, jotka liittyvät hyvinvointialueen strategian "Kriittiset palvelut toimiviksi kaikissa olosuhteissa" -muutoslupauksen toteuttamiseen.

Kuluneen vuoden aikana hyvinvointialueella on vahvistettu valmiutta kehittämällä valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmia yhteistyössä palvelutuotannon yksiköiden sekä konsernipalveluiden kanssa. Samalla on panostettu

valmiusharjoitteluun. Hyvinvointialueen johtamisvalmiuksia on parannettu kehittämällä häiriönhallinnan järjestelmää ja käynnistämällä pelastuslaitoksen tilannekeskuksessa 24/7 toimiva yhteinen häiriötilanteen tilannekeskustoiminto.

Hyvinvointialueen materiaalsen varautumisen, sopimuskumppanien sekä ulkoistetun palvelutuotannon jatkuvuuden varmistamisen kehittäminen on myös käynnistetty. Hyvinvointialue käynnisti joulukuussa 2025 valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmän yhdessä alueen kuntien, viranomaisten ja muiden keskeisten

yhteistyötahojen kanssa. Tämä ryhmä vahvistaa alueen toimijoiden keskinäistä yhteistyötä valmiuteen ja varautumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Valmiuden ja varautumisen kehittäminen on kuluneen vuoden aikana edistynyt huomattavasti ja tehdyt panostukset tulevat kehittämään merkittävästi koko hyvinvointialueen kykyä vastata tulevaisuudessa erilaisiin häiriöihin tai poikkeusoloihin.

ja

3. esittää aluehallitukselle, että aluehallitus päättää merkitä tiedoksi valmius- ja turvallisuuslautakunnan tekemän arvioinnin turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta.

Selostus

Hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoito kaikissa tilanteissa, myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Toiminnan mahdollisimman häiriöttömästä jatkumisesta tulee huolehtia valmiussuunnittelun, etukäteisvalmistelujen sekä muiden toimenpiteiden avulla. Hyvinvointialueen yleinen varautumisvelvoite tulee sekä valmiuslain (1552/2011) että hyvinvointialuelain (611/2021) kautta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisesta säädetään tarkemmin muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa (612/2021), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) ja terveydenhuoltolaissa (1326/2010) sekä niitä tarkentavissa säädöksissä, asetuksissa ja ohjeissa. Pelastuslaitoksen varautuminen ja valmiussuunnittelu perustuvat pelastuslakiin (379/2011), valmiuslakiin (1552/2011), lakiin pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) sekä niitä tarkentaviin säädöksiin, asetuksiin ja ohjeisiin.

Myös muun muassa laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992), puolustustilalaki (1083/1991) ja valtioneuvoston periaatepäätöksistä etenkin Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025 ohjaavat hyvinvointialueen varautumista. Lainsäädännön ja ohjeistusten lisäksi varautumista ohjaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosääntö ja toimintaohjeet, hyvinvointialueen palvelustrategia, pelastuslaitoksen palvelutasopäätös sekä muut hyväksytyt hyvinvointialueen dokumentit.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on toteutettu 2.5.2025 - 8.5.2026 välisenä aikana merkittäviä valmiutta ja varautumista kehittäviä toimenpiteitä. Kehitystyö kytkeytyy tiiviisti hyvinvointialueen strategiseen ohjaukseen. Hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 7.10.2025 hyväksyä vuosien 2026–2029 strategian, joka sisältää kuusi muutoslupausta. Yksi muutoslupauksista on "Kriittiset palvelut toimiviksi kaikissa olosuhteissa", jonka tavoitteena on turvata palvelut, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan elintärkeiden

toimintojen ylläpitämiseksi. Hyvinvointialueen on pystyttävä turvaamaan kriittisten palvelujen toimivuus myös häiriötilanteissa, kriiseissä ja poikkeusoloissa. Muutoslupaus vaikuttaa läpileikkaavasti koko organisaatioon ja sen toimintaan.

Muutoslupauksen etenemistä ohjaa muutoslupauksen ohjausryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana ja samalla muutoslupauksen omistajana toimii hyvinvointialueen pelastusjohtaja.

Muutoslupaus jakautuu viiteen osa-alueeseen, jotka kaikki ovat edenneet hyväksytyin aikataulun mukaisesti kuluneen vuoden aikana. Ensimmäinen osa-alue keskittyy valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmiin ja pyrkii varmistamaan, että hyvinvointialueella on ajantasaiset ja toimintaa tukevat suunnitelmat eri häiriö- ja poikkeustilanteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Kuluneen vuoden aikana on tuettu 1. kriittisyysluokan palvelujen suunnitelmien laadinnassa ja aloitettu hyvinvointialueen valmiussuunnitelman päivittäminen.

Toinen osa-alue tähtää hyvinvointialueen valmiutta edistävän toimintakulttuurin kehittämiseen sekä valmiusharjoittelun ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmien vahvistamiseen. Tavoitteena on lisätä henkilöstön osaamista ja valmiutta toimia erilaisissa häiriötilanteissa osana normaalia toimintaa. Yksikkökohtaista harjoittelua toteutetaan vuoden 2026 aikana 1. kriittisyysluokan palvelujen osalta. Ensimmäiset yksiköiden pilottiharjoitukset ovat kesäkuussa, joiden perusteella toimintamallia kehitetään ja sitä monistetaan jatkossa myös muihin palveluihin. Samalla osallistutaan valtakunnalliseen ja alueelliseen harjoitteluun.

Kolmas osa-alue varmistaa, että hyvinvointialueellamme on välineet, tilat ja rakenteet johtamisen järjestämiseksi kaikissa olosuhteissa. Keskeinen kuluneen vuoden tuotos on ollut yhteisen 24/7 tilannekeskustoiminnon käynnistyminen pelastuslaitoksen tiloissa vuoden vaihteessa. Lisäksi maaliskuussa valmistunut hyvinvointialueen yhteisen tilannekeskuksen konsepti kartoitti hyvinvointialueen viranhaltijajohdon näkemyksiä ja tarpeita, jonka perusteella muodostettiin yhteinen näkemys tulevaisuuden tilannekeskuksesta.

Neljäs osa-alue keskittyy hyvinvointialueen sopimuksiin ja materiaaleihin. Tavoitteena on varmistaa, että sopimukset, hankinnat ja materiaallinen varautuminen tukevat toiminnan jatkuvuutta sekä kriittisten palvelujen turvaamista myös häiriö- ja poikkeusoloissa. Kriittisten materiaalien ja palvelujen tunnistaminen sekä ostopalvelusopimusten läpikäynti käynnistynyt maaliskuussa 2026.

Viides osa-alue kehittää yhteistyötä sekä kansallisesti että alueellisesti. Osana tätä kokonaisuutta perustettiin joulukuussa 2025 valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmä, jonka tarkoituksena on vahvistaa viranomaisten ja muiden keskeisten toimijoiden välistä yhteistyötä sekä tiedonvaihtoa valmiuteen ja varautumiseen liittyvissä kysymyksissä. Kyseinen yhteistyöryhmä vastaa myös valtioneuvoston asetukseen yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa (Vna 570/2024) sekä valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin (Vna 308/2023). Yhteistyöryhmä koostuu varsinaisen ryhmän lisäksi neljästä alatyöryhmästä, jotka vastaavat väestön siirroista, väestön vastaanottamisesta, valmiussuunnittelusta, valmiusharjoittelusta sekä väestönsuojelusta. Yhteistyöryhmä on koettu tärkeänä foorumina osallistujien keskuudessa.

Hallintosäännön § 42 mukaisesti aluehallituksen tehtävänä on valvoa, että turvallisuus- ja varautumisjärjestelyt toteutetaan hyvinvointialuelain ohjeistuksen mukaisesti. Valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävät määritellään hallintosäännön § 63:ssa. Lautakunnan tehtävänä seurata, arvioida ja raportoida aluehallitukselle hyvinvointialueen turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta.

Lautakunnalle esitellään kokouksessa raportti turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta. Lautakunta arvioi tilannetta hallintosäännön edellä mainitun pykälän mukaisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Aluehallitus

Päätöshistoria

